

MUZEJSKA ZBIRKA SPLOŠNE PLOVBE V PIRANU

Oktobra 1979 sta Pomorski muzej „Sergej Mašera“ v Piranu in delovna organizacija Splošna plovba Portorož slavila petindvajset let svojega obstoja. V ta namen je bila odprta v Portorožu Muzejska zbirka Splošne plovbe, Pomorski muzej pa je hkrati z otvoritvijo nove arheološke zbirke, 22. decembra 1979, predstavil dopolnjeno solinarsko zbirko.

Muzejska zbirka v Portorožu želi prikazati razvoj ladjevja Splošne plovbe (modele ladij, ki nosijo imena slovenskih mest in krajev, dopolnjujejo predmeti, ki so jih slednji darovali zbirki); nakazati povezave delovne organizacije s svetom (predmeti, ki so jih darovali zbirki agenti Splošne plovbe širom po svetu); en razstavnih prostor pa je namenjen športnim pokalom in priznanjem, diplomam itd., ki jih je dobila Splošna plovba v vseh letih svojega delovanja. Zbirka ni dokončana in se dopolnjuje z novimi predmeti.

Muzejsko zbirko Splošne plovbe je pripravil Pomorski muzej v sodelovanju z omenjeno delovno organizacijo.

Solinarsko zbirko smo v letu 1979 dopolnili z nekaterimi novimi predmeti, ki jih je podarila muzeju Droga — TOZD Soline, in slikovnim gradivom, ki prikazuje stanje solin v Slovenskem primorju danes.

Pomorski muzej „Sergej Mašera“ v Piranu in Muzejska zbirka Splošne plovbe v Portorožu bosta redno odprta za obiskovalce od 3. aprila 1980 dalje.

ZORA ŽAGAR

SODELOVANJE DIJAKOV V ETNOLOŠKIH RAZISKAVAH

Konec meseca junija (1981) so se v Piranu že tretje leto zvrstili Praznični dnevi slovenske folklorne, ki jih pripravljajo Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Kulturno Umetniško društvo „Karol Pahor“ Piran in Obalno kraška turistično poslovna skupnost iz Portoroža.

Med številnimi prireditvami ima za obiskovalce kot tudi za prireditelje posebno mesto etnološka razstava — kot zaključek raziskovalnega dela dijakov piranske gimnazije. Etnološko raziskovalno delo poteka v sodelovanju med piranskimi dijaki pod vodstvom prof. sociologije, Pomorskim muzejem Piran, Pokrajinskim muzejem Koper, Kulturno umetniškimi društvom „Karol Pahor“ Piran in PZE za etnologijo na FF v Ljubljani.

Prejšnji dve leti so piranski gimnazijci preučevali način življenja v vaseh Padna (1979) in Raven (1980), letos pa raziskovalno delo teče v Strunjanu.

Naj omenimo, da v okviru PZE za etnologijo na FF v Ljubljani že več let poteka obsežnejša raziskovalna naloga „Način življenja Slovencev XX. stoletja“ v kateri sodeluje večje število etnologov iz vse Slovenije. V prvi fazi te akcije je bilo izdelanih enajst vprašalnikov pod naslovom „Topografija slovenskega etničnega ozemlja“, ki zajemajo vse vrste etnološkega raziskovanja. V drugi fazi pa je bil izdelan vprašalnik za „Rajonizacijo slovenskega etničnega ozemlja“ (ta akcija je v teku).

Mladi raziskovalci se tako z načinom dela in preučevano tematiko posredno vključujejo v aktivno delo profesionalnih etnologov na celotnem slovenskem etničnem prostoru. Poleg strokovnih napotkov njihovih men-

torjev so dijakom na voljo vprašalniki za že omenjeno „Topografijo“ in vprašalnik za zbiranje gradiva, kar zadeva stopnjo ohranjenosti tradicionalne kulturne podobe in njenih sprememb (inovacij). Slednja anketa ima naslov „Moje kulturno okolje včeraj, danes, jutri“. Zajema vprašanja, ki so izhodišča za podrobne pogovore (intervjuje) z informatorji in so pravzaprav zgoščena oblika vprašalnika za „Rajonizacijo“.

Kustosi naj bi kot mentorji posredovali dijakom metodološka izhodišča v etnologiji in metode etnološkega dela. Seznanjali naj bi jih z delom v muzejih in jih v konkretnih primerih, to je v akcijah, vpeljali v delo ter jih vodili do zaključne faze (v našem primeru do postavitve etnološke razstave).

Sam zaključek akcije, se pravi razstava, naj bi imel bolj celovit pomen. Predvsem naj bi javnosti predstavil delo dijakov, ki so ne samo raziskovali, temveč so hkrati odkrivali sebe v lastnem okolju. To dejstvo je tudi dobrodošla spodbuda mladim raziskovalcem.

Omenimo naj, da pedagogi na etnološkem oddelku na FF v Ljubljani nekatere študente pri zaključnih diplomskih nalogah usmerjajo v obravnavanje muzejske problematike. To usmerjanje zajema tudi postavitev razstave. Zagovor naloge torej poteka v razstavnem prostoru med krajani, študenti in profesorji. S tem pa je doseženo dvoje:

- direktna predstavitev v muzeju, povezana s krajani in
- prikaz muzejskega gradiva, ki zbuja ponos na kulturno dediščino.

Podoben namen ima etnološka razstava mladih raziskovalcev.

Dveletne izkušnje medsebojnega sodelovanja so pokazale, da se ne smemo zadovoljiti samo s postavitvijo etnološke razstave, katere glavni namen je popestritev turističnega utripa v poletnih mesecih na Obrežju. Zavedati se moramo, da je sodelovanje med šolo in strokovnim zavodom nujnost, ki je ne smemo podcenjevati. Dijake namreč med tako akcijo seznanjamo z etnologijo, ki žal ni učni predmet v šolah. Obenem pa jim privzgajamo zgodovinsko zavest ki je podlaga našega družboslovja in marksistične pedagogike.

Glede na raziskovalno temo dijakov lahko ugotovimo, da je terensko delo v zadnjih dveh letih dalo predvsem pozitivne rezultate, negativne plati pa so povezane s samo organiziranostjo in usmerjanjem dijakov.

Največji problem je, da dijaki — razen redkih izjem — niti v osnovnih obrisih ne poznajo etnološkega dela ali pa je njihovo poznavanje ostalo v mejah nostalgicnih predstav, ki zadevajo predvsem materialno kulturo. Navdušenje za raziskovalno delo jim je namreč že v prvih dneh (ob spoznavanju terena) v precejšnji meri splahnelo. Za delo z dijaki so potrebne organizirane vnaprejšnje priprave s predavanji in ogledi terena. To nalogo pa bi morali prevzeti poklicni etnologi. Zato si upravičeno zastavljamo vprašanje: ali je srednja šola resnično tisto, kar naj bi navdušilo dijake za raziskovalno delo? Verjetno bi o tem morali razmišljati že v osnovni šoli, da bi učence v mejah njihove dovtetnosti seznanili z načinom etnoloških raziskav in jim predstavili vsaj temeljna etnološka dela. Verjetno bi morala tudi etnologija dobiti mesto v učnem programu za srednje šole, in sicer kot redni predmet ali pa v okviru počitniške prakse in prostih dejavnosti.

Glede pozitivnih strani akcije naj poudarimo, da je zbrani material s terena urejen po sistemu etnološke